

EL LLENGUATGE

Per endavant

Quan és qüestió d'indicar les equivalències catalanes dels verbs del castellà «anticipar» i «adelantar» i dels altres mots de les famílies d'aquests verbs, o bé les formes correctes amb què substituir els diversos barbarismes introduïts en la nostra llengua procedents de les esmentades famílies de mots del castellà, hom sol proposar els verbs *anticipar*, *bestreure* i *avançar* (o *avançar*), amb els mots, també, de les seves famílies, així com el substantiu *acompte*, però hom generalment omet, en canvi, una locució adverbial tan útil com *per endavant*. Dels nombrosos diccionaris d'equivalències i de barbarismes que hem consultat, només el Diccionari castellà-català de Francesc de B. Moll i el Vocabulari de barbarismes d'Aureli Cortiella indiquen, respectivament, que «por adelantado» equival a *per endavant* i que «per adelantado» s'ha de substituir per la dita locució. Cortiella també admet, al costat de *per endavant*, la solució *per avançat*, cosa que creiem que potser s'hauria de considerar més detingudament, car aquesta locució té l'aparència d'una traducció literal de la del castellà i no figura ni al Diccionari Fabra ni a la Gran Enciclopèdia Catalana, obres en què trobem, tanmateix, el mot *avançat* amb entrada pròpia.

El fet és que el Diccionari Fabra tampoc no recull la locució *per endavant*, però la hi trobem usada, justament en la definició del verb *bestreure*: «... pagar per endavant o abans del temps establert», així com figura ja recollida a la Gran Enciclopèdia Catalana, que indica que equival a *anticipadament* i a *la bestreta*. Però creiem que aquesta equivalència coneix una limitació que convindria aclarir. Al nostre entendre, *per endavant* i *anticipadament* són formes adverbials que poden modificar qualsevol verb que expressi una acció subceptible d'ésser realitzada abans del temps degut o normal, mentre que *a la bestreta* només pot referir-se a un verb com *pagar* o a un altre del mateix camp de significació: les definicions que el Fabra i l'Enciclopèdia donen de *bestreure* i *bestreta* són ben explícites. D'ençà que Fabra, en una de les seves «Converses filològiques» (la que duu el núm. 340), proposà *bestreta* per a substituir «anticip», aquesta forma és força usual en la llengua escrita. Però no sembla pas admissible en frases com *Agairvos-ho a la bestreta*, en què, si més no, fóra sens dubte preferible *anticipadament* o *per endavant*.

Albert Jané